

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kovács István ügyvéd dr. Bárándy Péter ügyvéd dr. Holló Gábor ügyvéd dr. Kecskeméti János ügyvéd által képviselt I. rendű, a dr. Kovács István ügyvéd által képviselt II. rendű, a dr. Pap Tamás György ügyvéd által képviselt III. rendű felpereseknek - a Jutasi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Jutasi György és Kádár András ügyvédek) által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. június 4. napján kelt 15.P.26.613/2010/106. sorszámú ítélete ellen, az I-II. rendű felperesek részéről 110. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, míg fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint + ÁFA mértékű másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak külön felhívásra 1.875.000 (egymillió-nyolcszázhetvenötezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi az II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint + ÁFA mértékű másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak külön felhívásra 625.000 (hatszázhuszonötezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperesek keresetükben kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Előadták, hogy a követelést többszöri engedményezést követően szerezték meg. Hivatkoztak a 2000. november 23-án és a 2000. december 14-én kelt tartozáselismerést, illetve egyezséget tartalmazó okiratokra is.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatva a felperesek perbeli legitimációját. A 2000. november 23-ai és a 2000. december 14-ei nyilatkozat, illetve megállapodás tényét vitatta, előadása szerint sem a jogelődje, sem az ő részéről ilyen nyilatkozatot, kötelezettségvállalást az arra jogosult személyek nem tettek. Megítélése szerint a **XX** Kft-től indult engedményezési láncolat megszakadt, mivel az engedményezési szerződéseket az **XY** Kkt. mint engedményes,

majd mint engedményező nevében nem az arra jogosult **ZZ** írta alá, így azok létre sem jöttek, ezért azokra igényt alapítani nem lehet. Tehát **ZZ** a perbeli követelést nem szerezte meg, így azt a felperesekre nem engedményezhette. Álláspontja szerint az engedményezési szerződések színlelték voltak.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában a 2000. november 23-án kelt levelet - valódisága esetén - 1.400.000.000 forint és járulékai vonatkozásában az alperesi jogelőd részéről tett tartozáselismerésnek, míg a 2000. december 14-én kelt jegyzőkönyvbe foglalt megállapodást - valódisága esetén - a Ptk. 240. § (3) bekezdése szerinti egyezségnek minősítette, melyben az azt megkötő felek a közöttük fennállt vitás kérdéseket rendezték az 1. pontba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat mellett. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a Ptk. 240. § (4) bekezdése csupán az érvénytelenségre hivatkozás lehetőségét korlátozza az anyagi jogi egyezség esetén, azonban nem zárja ki az arra való hivatkozást, hogy a követelés a jogosultat egyéb okból nem illeti meg. Mivel a megállapodás tartozáselismerő nyilatkozatot is tartalmaz, így az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felpereseket a követelés nem illeti meg. Az elsőfokú bíróság az általa kirendelt **KK** igazságügyi írásszakértő véleményét - miszerint az engedményezési szerződéseket az **XY** Kkt. mint engedményes, majd később mint engedményező nevében nem az arra jogosult **ZZ** írta alá - aggálytalan szakértői véleményként elfogadta. Ezáltal arra a következtetésre jutott, hogy a **JJ** Kft. és az **XY** Kkt. között 2000. május 25. napján kelt engedményezési szerződések nem jöttek létre. Tehát az **XY** Kkt. a Ptk. 328. § (1) bekezdése és a 329. § (1) bekezdése alapján a követelést nem szerezte meg, és azt nem ruházhatta tovább **ZZ**ra, aki ezen követeléseket az alperes jogelődjével, illetve az alperessel szemben nem volt jogosult érvényesíteni. Ezért ezen követelést nem ruházhatta át a felperesekre. Megállapította az elsőfokú bíróság azt is, hogy az **XY** Kkt. engedményező nevében 2000. november 10-én szintén nem **ZZ** írta alá az engedményezési szerződéseket. Hangsúlyozta az ítélet, hogy a 2000. május 25-i szerződéseken tanúként szereplő **UU** egyáltalán nem emlékezett a szerződéskötés körülményeire, a szerződések tárgyára és magára **ZZ**ra sem, míg **PP** tanú ezen szerződések tekintetében ellentmondásosan nyilatkozott. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította. A Pp. 2. § (1) bekezdése, 3. § (4) bekezdése alapján mellőzte a szakértői véleménnyel kapcsolatos I-II. rendű felperesi bizonyítási indítványok teljesítését, mivel azokat elkésztetten terjesztették elő. Az elévülési kifogást az elsőfokú bíróság perbeli legitimáció hiányában nem vizsgálta. Perköltség tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a Pp. 82. § (2) bekezdése alkalmazásával rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I-II. rendű felperesek fellebbezéssel éltek, melyben annak hatályon kívül helyezését kérték a Pp. 252. § (3) bekezdésének alkalmazásával az általuk indítványozott bizonyítás foganatosítása végett. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte, ugyanis **PP** tanúvallomásaiban határozottan állította, hogy a **JJ** Kft. és az **XY** Kkt. közötti engedményezési szerződést **ZZ** előtte írta alá Gy-ben. Másodlagosnak tekintették, hogy a tanú már pontosan nem emlékezett, hogy a szerződés melyik városban került aláírásra, jelentőséget pedig nem tulajdonított annak, hogy a tanú a per előtt tett írásbeli nyilatkozatában a szerződéskötés helyét máshol jelölte meg. Arra hivatkoztak, hogy a tanú az írásban tett nyilatkozatát nem saját kezűleg írta, csupán aláírta, a szerződések aláírása óta pedig 12 év telt el. Előadták, hogy a tanú **ZZ**t jól ismerte, így az aláírás megtörténtét hitelesen tanúsítja. Megítélésük szerint **PP** tanúvallomásának döntő jelentőséget kellett volna tulajdonítani, a néhány összehasonlító mintát feldolgozó írásszakértői véleménnyel szemben. Kérték **TT** tanúvallomásának, valamint **RR** nak az ítélet meghozatalát követően közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatának figyelembe vételét is. Az I-II. rendű felperesek sérelmezték, hogy a bíróság a Ptk. 240. § (4) bekezdésében foglaltakat nem helytállóan értelmezte és megengedte az alperes

részére az egyezség alapjául szolgáló körülmények körében történő ellenbizonyítást. Kiemelték, hogy az egyezség szerint az alperesi jogelőd képviselőinek az engedményezési szerződések bemutatásra kerültek, ezzel **ZZ** az alperesi jogelőd felé a követelés érvényesítésére való jogosultságát bizonyította. Megítélésük szerint a perben beszerzett igazságügyi írásszakértői vélemény eldönthette volna **ZZ** és az alperesi jogelőd közötti jogvitát, azonban erre már az egyezség megkötését követően a Ptk. 240. § (4) bekezdésének tiltó rendelkezése folytán nem lehet hivatkozni. Kiemelték, hogy az alperesi jogelőd nem volt elzárva attól, hogy a **ZZ** által bemutatott engedményezési szerződéseket szakértői vizsgálatnak vesse alá. Mivel az alperesi jogelőd elfogadta **ZZ**-t a követelés jogosultjának, ezt a nyilatkozatát utóbb nem teheti vitássá. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a lezállított keresetük vonatkozásában nem értékelhette az engedményezési szerződések körében felvett bizonyítékokat, így az írásszakértői vélemény megállapításait sem. Ezért a tartozáselismerő nyilatkozat, illetve az egyezség valódiságának vizsgálata az alperesi védekezésre figyelemmel nem mellőzhető, az általuk korábban indítványozott bizonyítást a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak le kell folytatnia.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az I-II. rendű felperesek nem jelöltek meg olyan súlyú eljárási jogsértést, amely a döntés érdemére kihatott volna, így ezen okból nem indokolt az első fokú ítélet hatályon kívül helyezése. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helyesen értékelte, helyesen jutott arra a következtetésre, hogy **PP** ellentmondásos tanúvallomására ítélet nem alapítható. Önmagában **PP** ellentmondásoktól mentes tanúvallomása sem bizonyítaná **ZZ** aláírásának valódiságát, szemben az igazságügyi írásszakértői véleménnyel, így az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp-nek a bizonyítékok értékelésére vonatkozó rendelkezéseit. Álláspontja szerint a Ptk. 240. § (4) bekezdésében foglaltak is helyesen kerültek alkalmazásra. Előadta, hogy az eljárás során mindvégig vitatta a 2000. november 23-ai és 2000. december 14-ei keltezésű okiratok valódiságát. Szerinte előkérdésnek minősül annak tisztázása, hogy az állítólagos egyezség jogosultja valóban rendelkezhetett-e érvényesen a perbeli követelésről.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla előrebocsátja, hogy a 4.Pf.20.253/2013/4. számú végzésével megállapította, hogy a II. rendű felperes perbeli jogutóda az I. rendű felperes, figyelemmel arra, hogy a felek a 2011. március 22-i engedményezési szerződést 2013. augusztus 30. napján felbontották. A másodfokú bíróság az alperesi hozzájárulás hiányában a II. rendű felperest a perből nem bocsájtotta el.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást helyesen állapította meg, és abból helyes jogkövetkeztetésre jutott. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével és indokaival is teljes mértékben egyetértett, azt megismételni nem kívánja. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakat emeli ki:

Az I. rendű felperes fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság vegye figyelembe **TT** tanúvallomását. Kifogásolta, hogy az elsőfokú eljárás során bejelentett **RR** tanú meghallgatására nem került sor, ezért csatolta az első fokú ítélet meghozatalát követően közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatát. A Pp. 235. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az első fokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálás esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az első fokú határozat

jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell. Az elsőfokú bíróság irataiból megállapítható, hogy az I. rendű felperesnek már korábban tudomása volt arról, hogy **RR** az üggyel kapcsolatban milyen információval rendelkezik a támadott engedményezési szerződések aláírásával, illetve **ZZ** egészségi állapotával kapcsolatban. Így lehetősége lett volna a szakvélemény kézhezvételétől számított 15 napon belül arra észrevételt tenni, azonban ezt elmulasztotta. E körben igazolási kérelmet terjesztett elő, melyet az elsőfokú bíróság - a Fővárosi Ítéltábla 6.Pkf.26.084/2012/3. számú végzésével jogerőre emelkedett - 103. számú végzésével elutasított, ezért az I. rendű felperesnek már nincs lehetősége ebben a körben újabb bizonyíték előterjesztésére. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű felperes által előterjesztett újabb bizonyíték elbírálása esetén sem eredményezett volna reá kedvezőbb határozatot, ugyanis az I. rendű felperes oly módon tudta volna bizonyítani, hogy a kérdéses aláírások a felperes megromlott egészségi állapota miatt térnek el az összehasonlító adatokban szereplő névaláírásoktól, hogy a szerződések aláírásával közel azonos időpontból származó további aláírásokat csatol és kéri azok vizsgálatát. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az igazságügyi szakértő szakvéleménye elkészítése során számos összehasonlító adatot vizsgált meg, melyek között szerepel Gy-ben 2000. május 10-én - az engedményezési szerződésekkel azonos időből származó, az I. Bank aláírás-bejelentő lapján lévő aláírás, valamint számos 2002. évben kelt aláírásminta. A szakértő ezen aláírásmintákat is vizsgálat tárgyává tette, majd megállapította, hogy a kérdéses engedményezési szerződések eredeti példányain a vitatott aláírások mindegyike eltér **ZZ** saját kezű aláírásának grafikai sajátosságaitól. Az azokon lévő aláírások egyike sem az írásmintaként értékelt iratokat aláíró **ZZ** saját kezű aláírásai. A jelen esetben a tanúvallomások nem alkalmasak az aggálytalan szakvélemény megdöntésére.

Helyesen mérlegelte az elsőfokú bíróság **PP** önmagának is ellentmondó tanúvallomását, továbbá helyesen jutott arra a következtetésre is, hogy **TT** - aki **ZZ** menyje, **ZZ** engedményező házastársa - elfogulatlannak nem minősíthető tanúvallomása szintén nem alkalmas a felperesi állítások mindent kétséget kizáró módon történő bizonyítására. Ezen tanúk vallomása nem kérdőjelezheti meg az igazságügyi szakvéleményben foglaltakat.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy a követelés engedményezése a Ptk 328. § (1) bekezdése és a Ptk. 216. § (1) bekezdése értelmében írásbeli alakhoz nincs kötve (BH2003. 282.). Mivel az engedményezéssel kapcsolatban egyéb bizonyíték nem merült fel, ezért az engedményezés ténye az **XY** Kkt. vonatkozásában nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást a Ptk. 240. § (3) és (4) bekezdése alkalmazása kérdésében is. A perbeli esetben a jogvita az alperesi jogelőd és **ZZ** között nem a követelés jogosultsága kérdésében zajlott. Egyezség a felek között abban jött létre, hogy az alperesi jogelődöt terheli-e kárfelelősség, és a felperesi jogelődnek a jogellenes magatartással összefüggésben milyen összegű kára keletkezett. Az egyezség megkötésekor a felek abban állapodtak meg, hogy 3.600.000.000 forint helyett az alperesi jogelőd 1.400.000.000 forint kártérítést fizet meg **ZZ** részére. A felek között nem volt kétség a követelés jogosultja személyében, ugyanis **ZZ** a korábbi engedményezési szerződéseket az alperesi jogelődnek bemutatta, és ennek alapján került az egyezségben rögzítésre **ZZ** a követelés jogosultjaként. Mindezekre figyelemmel helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a jogvita a Ptk. 240. § (3) bekezdése alapján egyezséggel került rendezésre. Az alperes mindvégig kétségbe vonta a felperések perbeli legitimációját. Tekintettel arra, hogy az engedményezési láncolat az **XY** Kkt-ra történő engedményezés során megszakadt, a felperések követelése lehetetlen szolgáltatásra irányult. Jelen esetben pedig nem volt szükség az egyezség megtámadására sem, ugyanis az elsőfokú bíróságnak az alperesi ellenkérelemre figyelemmel, illetve hivatalból is észlelnie kellett a felperések perbeli legitimációjának hiányát.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érintette, fellebbezett részét pedig a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

Az I-II. rendű felperesek fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes fellebbezési eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. Az alperest képviselő ügyvéd munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg, melyet a (6) bekezdés alapján mérsékelte, figyelemmel az alperesi képviselő által kifejtett tényleges tevékenységre. Az I-II. rendű felperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt eljárási illeték megfizetésére a bíróság egymás között a követelés arányában kötelezte az I-II. rendű felpereseket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. szeptember 3.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke
. Molnár Ágnes s.k.. Merőtey Anikó s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:

ódi Zsuzsanna
írnok